

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

Ved den i 1939 vedtagne Lov blev der givet Bemyndigelse til Udlaan af 10 Mill. Kr. til Indkøbsforeninger for mindre Jordbrugere, hvilke Foreninger derved fik Mulighed for gennem fælles Indkøb at erhverve gode Dyr og Redskaber til Videresalg mod Ejendomsforbehold til deres Medlemmer. De 10 Mill. Kr. stilledes til Raadighed af Stats-Laanefonden, men da denne nu ophæves, indeholder Lovforslaget i § 1 de ornødne redaktionelle Ændringer, saa at „Stats-Laanefonden“ erstattes med „Statskassen“.

Loven fra 1939 var baseret paa de Erfaringer, man havde indhøstet med Hensyn til den tidligere Lovgivning om Driftslaane-foreninger, og har i de forløbne Aar været en udmærket Hjælp til Selvhjælp til de mindre Jordbrugere, som gennem det i Loven fastsatte begrænsede Ansvar vil søge at hjælpe hinanden til Anskaffelse af bedre Besætning og Redskaber, hvor det er vanskeligt for den enkelte at skaffe sig disse Ting.

Siden Lovens Vedtagelse i 1939 er der af det bevilgede Beløb paa 10 Mill. Kr. anvendt godt 5 Mill. Kr. I de sidste Krigsaar har Indkøbsvirksomheden paa Grund af de høje Priser i Forbindelse med det i Loven fastsatte Maksimum paa 1000 Kr. for Indkøbene til et enkelt Medlem kun været af forholdsvis ringe Omfang, men jeg tror, at man kan regne med, at der i de kommende Aar, hvor de enkelte Brugs Besætninger skal bringes op paa deres tidligere Størrelse, og Redskaberne skal fornyes, paa ny vil blive god Brug for Foreningernes Medvirken. Jeg finder derfor, at der er god Grund til at foreslaa en Forlængelse af Lovens Gyldighed i yderligere 3 Aar, saa at det Beløb paa knap 5 Mill. Kr., der ikke er opbrugt af Bevillingen fra 1939, kan komme til Anvendelse i de kommende Aar.

Under Behandlingen i Folketinget er der foretaget en Del mindre Ændringer i det af mig oprindelig fremsatte Lovforslag.

For at Loven i de kommende Aar kan faa den fornødne praktiske Betydning, er det under Hensyn til den under Krigen skete Prisstigning nødvendigt at sætte de forskellige Laanegrænser i Vejret. Saaledes foreslaas det i § 2, at Grænsen for Ejendomsskyld af Medlemmernes Ejendomme sættes op fra 12 000 til 15 000 Kr. Hvad angaar Maksimumsbeløbet for Foreningens Indkøb til et enkelt Medlem sættes dette op fra 1000 til 1500 Kr. Endvidere foreslaas Indkøbsforeningernes Virksomhed udvidet derved, at der aabnes Adgang for Hesteavlforeninger, Kvægavlforeninger og

Tærskeselskaber, hvis Medlemmer hæfter solidarisk, til at gøre Indkøb gennem Indkøbsforeninger for et Beløb af indtil 10 000 Kr.

Under Hensyn til det lave Renteniveau foreslaas i Forslagets § 3 Renten for Indkøbsforeningernes Laan af Statskassen nedsat fra 4 til 3½ pCt., hvilket vil medføre en tilsvarende Besparelse for Medlemmerne.

Endelig skal jeg bemærke, at Afviklingen af de i Henhold til Lov Nr. 62 af 18. Marts 1925, Lov Nr. 106 af 5. April 1928 og Lov Nr. 91 af 30. Maj 1935 oprettede Driftslaane-foreninger, som i Medfør af § 10 i Lov Nr. 105 af 15. Marts 1939 skulde opføre med Udlaansvirksomheden senest ved Udgangen af Finansaaret 1939—40 og afvikles i de følgende 5 Aar, nu er tilendebragt, hvorfor Bestemmelsen i nævnte § 10 kan udgaa ved den foreslaaede Forlængelse af Loven.

Med disse Bemærkninger tillader jeg mig at anbefale dette Lovforslag til en velvillig og hurtig Behandling her i Tinget.

Kr. Johansen: For en Række Aar tilbage var det saadan, at de, der skulde begynde ved et mindre Landbrug, ofte var ret daarligt stillede med Hensyn til Anskaffelse af Besætning og Redskaber. Det kunde delvis skyldes Mangel paa Erfaring, men det skyldtes i langt højere Grad Mangel paa Kapital, og derfor var der ogsaa adskillige Mennesker dengang, der levede af at forsyne fattige Landmænd med Kreaturer, Dyr, der var udrangerede fra andre Besætninger, fordi de var for daarlige, men som man nu solgte til Husmændene til høje Priser og mod høje Renter og i øvrigt paa Betingelser, som det ofte var uhyre vanskeligt at opfylde, først og fremmest fordi Dyrene i sig selv var urentable og ikke nær var det værd, der var givet for dem. Det er Forhold, jeg har haft for Øje ved mange Lejligheder, og derfor heller ikke kan undlade at nævne her.

Den Lovgivning, vi her behandler, har i høj Grad bidraget til at ændre dette Forhold. Der er navnlig gennem Husmandsforeningerne og det mindre Landbrugs Organisationer gjort et stort Arbejde for det første for at oplyse de paagældende om Forholdene, og for det andet for at hjælpe dem til Rette, saa at de daarlige Forhold, jeg har nævnt, efterhaanden kunde forsvinde, og det tror jeg efterhaanden ogsaa de er.

Jeg har med Glæde lagt Mærke til de Ændringer, der er foretaget i det andet høje Ting; de har forbedret Loven. Selv om